7/7201

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Araştırma, Planlama ve Koordinasyon Kurulu Başkanlığı

SAYI : B.13.APK.0.12.00.00/320-2753 04 HAZİRAN 2002
KONU : Yazılı Soru Önergesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İLGİ: 13.05.2002 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/7201-15034/359631 sayılı yazınız.

İlgi yazımız ekinde alınan Şanlıurfa Milletvekili Mustafa Niyazi YANMAZ'a ait 7/7201-15134/359631 Esas No'lu yazılı soru önergesi Bağ-Kur Genel Müdürlüğü'nce incelenmiş olup, konuya ilişkin verdiği bilgiler aşağıda belirtilmiştir.

Bağ-Kur emeklilerinin maaşlarından yapılan kesintiler, 1479 sayılı Kanuna 4447 sayılı Kanunla eklenen Ek 20'nci maddeye göre, yaşlılık aylığı bağlananlardan 1479 sayılı Kanun'un 24'üncü maddesinin (1) numaralı bendinde belirtilen çalışmalarına devam edenlerin veya daha sonra çalışmaya başlayanların, sosyal yardım zammı dahil tahakkuk eden aylıklarından aylığın bağlandığı veya tekrar çalışmaya başlanıldığı tarihi takip eden aybaşından itibaren çalışmalarının sona erdiği ay dahil % 10 oranında Sosyal Güvenlik Destek Primi kesilmektedir.

Bağ-Kur emeklilerinin maaşlarında yapılan farklı kesintiler ise, 4447 sayılı Kanun sigortalılarımıza, durumlarını, Kanunun öngördüğü süreler içinde Kuruma yazılı bildirimde bulunma zorunluluğu getirmiş olup, buna göre;

- Kanunun yürürlük tarihinden önce aylık bağlanmış olanlara Kanunun yayımını takip eden aybaşından (01.10.1999)

- Kanunun yürürlük tarihinden (01.10.1999) sonra ticari faaliyete başlayan aylık bağlanmış olan sigortalılarımıza ise ticari faaliyete başladıkları tarihi takip eden aybaşından itibaren 3 ay içinde

Kuruma yazılı bildirimde bulunma mecburiyeti getirilmiştir.

Bu süreler içinde Kuruma yazılı bildirimde bulunanlardan, gecikme cezası alınmayıp, yaşlılık aylığı alanlardan 31.12.1999 tarihine kadar bildirimde bulunmayanların aylıklarından re'sen Sosyal Güvenlik Destek Primi kesilmemiştir.

Ancak, bunlardan çalışmalarına devam ettikleri halde Kuruma sürenin bitiminden sonra yazılı bildirimde bulunanlar ile çalışmalarına devam ettikleri Kurumca tespit edilenlerden bağımsız çalışmaları 4447 sayılı Kanunun yürürlük (01.10.1999) tarihinden önce başlamış ve devam etmekte olanların Kanunun yürürlük tarihinden itibaren (01.10.1999), daha sonra çalışmaya başlayanların ise çalışmaya başladıkları ayı takip eden aybaşından itibaren almış oldukları aylıklarından ödeme tarihine kadar kesilmesi gereken % 10 oranındaki Sosyal Güvenlik Destek Primi 1479

sayılı Kanunun 53'üncü maddesine göre hesaplanarak gecikme zammı ile birlikte tahsil edilmektedir.

Sözü edilen uygulama Kanunun öngördüğü 3 aylık bildirim süresinin tamamlandığı 01.01.2000 tarihinden itibaren başlamıştır.

Bu uygulama, Sosyal Sigortalar Kurumunca yıllardan beri sürdürülmektedir. Bağ-Kur için de böyle bir uygulamaya ihtiyaç duyulmasının nedeni, öncelikle Kurumlar arasında uygulamalardaki farklılıkların giderilerek norm ve standart birliğinin sağlanmasıdır.

Diğer taraftan; 4447 sayılı Kanunun hazırlık çalışmaları aşamasında, Bakanlığımızca tüm sosyal tarafların görüşüne sunulan tasarıya getirilen eleştiriler arasında bu maddeye ilişkin olarak kayda değer bir eleştiri intikal etmemiştir.

Bağ-kur sigortalılarının büyük bir çoğunluğunu temsil eden ve Kurum Yönetim Kurulu'nda da iki üye ile temsil edilen TESK tarafından konuya ilişkin olarak Bakanlığımıza bildirilen görüşlerde, maddenin uygun görüldüğü bildirilmiştir. Bu itibarla, madde metninde herhangi bir değişiklik yapılmamış ve yüce Mecliste de madde aynen kabul edilmiştir.

Sözü edilen uygulamanın sosyal güvenlik sistemi çerçevesinde değerlendirilesi yapıldığında, emekli olan bir kişinin işine devam etmesinin, hem istihdamı menfi yönde etkilediği, hem de sigortalı sayısının artmasını engellediği ortaya çıkmaktadır. Dolayısıyla, emekli olan kişilerin işlerini başkalarına devretmek suretiyle genç sigortalıların sistemi dahil olmalarını teşvik edecekleri, bu mümkün olmadığı taktirde, aylıklarından kesilecek sosyal güvenlik destek primi ile sisteme katkılarının sağlanacağı düşünülmüştür.

Uygulamada karşılaşılması muhtemel gecikme ve aksaklıkların ortadan kaldırılması amacıyla Bağ-Kur tarafından bazı tedbirler ve pratik uygulamalar geliştirilmiştir. Sigortalıların konuya ilişkin bildirimlerinde beyan usulü esas alınmaktadır. Yaşlılık aylığı almakla birlikte çalışmasına devam ettiğini beyan eden sigortalıdan herhangi bir belge istenilmemektedir.

Bilgilerinize arz ederim.

Yaşar OKUYAN
Bakan